

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACȚIE:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Inflorirea satelor.

O chestiune însemnată ce ar trebui să ne preocupe, este înflorirea satelor.

O! cât de mult se cuprinde în aceste cuvinte!

Să nu se creadă, că doar aceasta ar interesa numai pe săteni, cum se pare la prima vedere.

Nu! această chestiune e de un folos național, un lucru care interesează pe toate clasele societății, pe mic și pe mare, pe toată suflarea românească.

Societatea este un lanț, dela care dacă ar lipsi și numai o verigă, legătura s'ar rupe. Și apoi când e vorba de ceea-ce cu drept cuvânt se numește talpa casei, ori cine poate prețui ce însemnată are în stat.

Cine nu poate pricepe că progresul satelor s'ar resimți și asupra orașelor și a întregii societăți.

Cu întemeierea unei civilizațiuni în sate ar trebui să se ocupe toate sufletele mari. Atât cei de sus, cât și cei de jos să se întâlnească cu gândul și cu fapta în acest punct.

Nu-i vorbă, se lucrează demult pentru ridicarea țăranimii, dar cum lucrarea aceasta e grea și recere timp, trebuie zorită.

Un semn îmbucurător despre aceasta este înființarea de biblioteci populare, ce pe unele locuri deja și-a luat începutul.

De altcum sub „inflorirea satelor” nu înțelegem altceva, decât: locuitori sănătoși, voinici, cu știință de carte, iubitori de binele altuia, de binele comunei, de binele țării; să fie adecă adusă prin sate viața intelectuală, înălțarea sufletească.

Case frumoase, mari, curate, așezate regulat; stradele curățite; pomi sau arbori frumoși pe lângă drumuri și case; școala, biserica și primăria trebuie să se înalte măreț deasupra celorlalte ziduri.

Acestea toate se pot ajunge prin o muncă intensivă și rațională, ordine și economie, afară de acestea prin cetiri, conferențe etc.

Că până de prezent acestea nu s'au putut face, vina în mare parte o poartă țăranii înșiși.

Și anume eată de ce:

În fiecare sătean e născută dorința, ca să vadă copiii lor pricopsiți. Dacă întri în vorbă cu sătenii și între altele îți dai în petec și de copii, apoi numai decât îți dă fiecare sătean cu stare mai bunicică, următorul răspuns:

— Dacă-mi va trăi copilășul, o să-l fac popă, dascăl, sau ori-ce fel de funcționar, cu un cuvânt om învățat, numai să nu-l mai ved pătîmind aici în sat, cum pășesc eu multe.

Frumoasă dorință!

Țăranii însă nu țin ca copiii lor învățați să vină ear' în sat, să facă din sătucul lor un oraș mare țărănesc. Ei țin cu ori-ce preț, ca aceia să fie slujbași la oraș, ca și cum satele n'ar avea nevoie de oameni luminați.

Și apoi este știut, că slujbașul de ori-ce rang, nu e stăpân, nu poate lucra după voia sa, ci după-cum i-se poruncește de cei mai mari. Apoi unde mai pui, că întotdeauna e cu frica în sin, că-l scot din serviciu?

Duce o vieață închisă, respirând aer stricat.

Bine ar fi, când țăranii s'ar mai abate dela aceasta.

Oare satele nu sunt pline de funcțiuni?

Apoi a munci bine pământul, din care se folosește lumea întreagă, e mică funcțiune?

A crește puține, dar bune vite, a face stupărie care ne-ar aduce cea mai mare bogăție cu puțină cheltueală. Femeile a crește vermi de mătăsă, dela care se scoată borangicul (haras), cea mai frumoasă și scumpă producție națională! A ne face noi înșine îmbrăcăminte și încălțăminte pe care dăm o grămadă de bani la străini.

Toate acestea și mai multe altele nu sunt pentru săteni?

Ocupându-se cu ele, am vedea în timp scurt satele mult mai frumoase și mai bogate ca orașele.

Dacă orașele sunt cum să ved, apoi aceasta se datorește sătenilor, cari prin deșteptăciunea lor au știut să le ridice și să le înfrumusezeze. De ce acești fii de săteni, cari năvălesc la orașe, n'ar sta la sate, ca să le pună și pe ele pe aceeași scară ca orașele?

Ori doar' tot ce răsar bun la sate, e destinat pentru orașe?

De unde acest noroc?

Da, iubiți săteni, noroc pe orașe, căci dacă întri în vre-un sat și-e mai mare mila de neregulata așezare a caselor, de noroiul în care înoată sârmanele animale.

De aceea ar fi bine, iubiți săteni, ca copiilor pe lângă o oare-care învățătură să le dați și câte un meșteșug și să rămână la sate, unde uniți cu toții să puneți umărul la roata satului, ca să-l scoateți din noroiul care l'a mai înghițit; căci e de necrezut, că satele să fie ursite a fi întunecate cât va fi lumea.

Îngrijiiți deci de înflorirea satelor!

Serbările dela Lugoj.

Îubileul de 50 de ani a Lugojului s'a serbat cu mare pompă, Dumineca trecută. Încă Sâmbătă sosiră oaspeți din toate părțile, mai ales însă din Banat. La 6 ore sosi cu trenul Înalt Preasfinția Sa Metropolitul Victor Mihali dela Blaj. Încă la gara din Bălți Excelența Sa fû întâmpinat de un canonic și protopopul Lugojului, cari îl salutară în numele Episcopului Radu. Cu Ex. Sa veneau: Ioan M. Moldovan, canonic-preposit, Gavrilă Pop, canonic, Aurel C. Domșa, redactorul „Unirei”, profesorul Silv. Nestor, cu familia, toți din Blaj, apoi Francisc Hosszu Longin, adv., Ioan Simionăș, președ. sedriei orfanale, din Deva, și alții. La gara din Lugoj eșiseră întru întâmpinarea Metropolitului Episcopul Radu cu canonicii, fișpanul Pogány, vicișpanul Fialka, mulțime de preoți și fruntași mireni. Deși ploua, totuși i-s'a făcut Metropolitului o primire frumoasă. Îl salută cu frumoase cuvinte Episcopul Radu, comitele suprem și primarul Lugojului, la cari răspunse foarte vesel, că după opt ani poate vedea de nou orașul în care a păstorit 20 ani.

Seara la 9 ore un convoiu mare se porni spre reședința episcopoească unde era sălășluit Metropolitul. Poporul însoțit de musică, purtând făclii trecu din piață la curtea episcopoească, unde trei coruri cântară pe rând câte o cântare. Metropolitul, Episcopul și oaspeții sei eșiră pe balcon, care era frumos luminat cu lampe electrice de felurite colori.

D. Fabiu Rezei, avocat din Lugoj, adresă o cuvântare Episcopului, arătând însemnată ziua când se împlinesc 50 ani dela înființarea episcopiei din Lugoj. Cuvântarea fu primită cu dese strigăte să trăiască.

Episcopul Radu răspunse cu o vorbire și mai puternică, și înălțătoare, care cucerii toate inimile și le încălzii. Glasul plin și larg, și tăria convingerii,

FOIȘOARA

Mănăstirii Sinaia

— Cu prilejul sfințirii bisericii —

Mărturisind statornicia credinței noastre strămoșești,
Și rostul slovelor din cronici și din izvoade românești;
În tainic luminii de codru și sub Carpatul uriaș,
Râsai — altar de pomenire — dumnezeescale locaș.

În preajma-ți Peleşul doinește povestea toarsă de-o Regină,
Pe când norodul umple vales și crucii tale se închină,
Căci au sosit din plai, din țesuri, cucernicii creștini în stol,
Ca să ngenunche după datini în fața sfintului Pristol.

Deschideți săvorita poartă, aprindeți candelile vieții,
Sub revenirea mângâioasă și 'ndemnătoare a dimineții;
Iar clopotul sunând troparul prea sfintei pururi Adormiri,
Să ducă veste și-altor neamuri de slava mândrei mînăstiri.

Cântați înălțătoare stihuri Treimei cei de o ființă;
Iar Regelu Vileas și Mare: izbînditoare biruință.
Căci El în marmoră cioplește, din dragul spornic al moșiei,
De patru-zece de ani aproape, izvodul nou al României.

Răsune vecinic în altar-și cântări în graiul strămoșesc,
Pre cât va răsuna în codru al Doinei viers dumnezeesc.
De-apururi strălucescă timpla-și sub blînda candelii lumină,
Cu sub al poeziei soare, o frunte mîndră de Regină.

Eternă fie mîrți viața de-a noastră sfîntă închinare,
Cum ne rugăm a fi eternă a fîrii sfîntă Nealtnare.
Iar tu, ce îndăiu purtași mistria, Spătarule Cantacusin
Din lumea sufletelor drepte rostește vecinicul Amin!

T. Dușescu-Dușu.

Omul păcătos.

(În formă populară).

Frunză verde pom pletos,
Vai de omul păcătos:
Tîrăște bățul pe jos
Și face lucrul pe dos.
Cînd e lumea la arat,
El șade la crîmă 'n sat;
Cînd e lumea la cosit,
El se plînge de urit;
Cînd e lacul înghețat,
El se duce la scîldat;
Cînd e lumea 'n veselie,
El plînge de sîrăcie;
Cînd e omul supărat
El îi spune de 'nsurat.
Frunză verde pom pletos,
Vai de omul păcătos:
Tîrăște bățul pe jos
Și face lucrul pe dos.

(„Albina”).

Th. D. Speranția.

Limba română — și înrîmurile streine.

(Urmare).

Vin năvălirile barbarilor: Goții, Hunii, Gepizii, Avarii, Slavii, Bulgarii, Ungurii, Pecenegii, Cumanii și Tătarii, ne cutreeră pământurile, unii fiind mai cum se cade, alții lăsând foc și pară în urma lor. Cu toată această vieață băntuită aproape mai bine de 1.000 de ani, poporul român n'a perit, ba încă și-a păstrat firea lui îndestul de curată și neatinsă de dușmani.

În aceste timpuri de restriște, în mijlocul fricei și nesigurății, el se retrase la munți în ascunzișurile Carpaților, ducînd o vieață numai Dumnezeu știe, plină de amărăciuni și de suferințe. Trăind în văgaunele nestrăbătute ale munților, el fu ferit de atingerea îndelungată a celor mai multe neamuri barbare. Cu nici unul din aceste popoare nu făcu prietenie decât cu Slavii. Nenorocirea comună — frica de Huni și Avari — strînsă prieteșugul Românilor și Slavilor, silindu-i să trăiască cât-va timp împreună. Avarii mai îmblînzindu-se, Românii cu Slavii încep a se scobori din înălțimi către șes întemeiînd numeroase sate și orașe.

Numirile slavone de munți și riuri: Zanoaga (za = către și noga = picior), Budislavul (buditi = a se trezi și slava = glorie, care se trezește în glorie în razele soarelui), Cerna (ciorn = negru), Bistrița (bystru = repede), Dâmbovița (dubu = stejar), ne dovedește o împreună dănuire în munți a Românilor cu Slavii, iar mulțimea cuvintelor slave: plug, grindeiu, cormană, rarița, brazdă, greblă, lopată, snop, clae, coasă, miriște, stog ne arată, că agricultura le-a fost ocupațiunea de căpetenie în timpul traiului lor împreună.

Cu toată înrîmurile slavonă, poporul român rămîne tot cu limba lui latină, de care se apropie în multe părți mai mult decât chiar italiana, vorbită în însuși leagănu poporului roman.

Gramatica rămîne latină păstrînd o foarte mare asemănare în formele conjugării; iar pronumele, conjugățiunile și prepozițiunile, adecă tocmai particolele relaționale ale limbii sunt de origină latină. Traiul Românilor în munți și vieața lor păstoroască dă deslegare unei alte chestiuni capitale: unitatea limbii noastre. Pe cînd în alte țări, de pilda Italia, Lombardul nu se înțelege cu locuitorul Românii, nici Venețianul cu Piemontezul, foarte apropiată geograficește, la noi din contră se înțelege de minune Maramureșeanul cu Ol-

cu care vorbia episcopul Lugojului, răpi pe toți cei de față. După ce corurile au mai cântat câte ceva, conductul cu făclii s'a rentors pe altă uliță, de unde a pornit la școala gr.-cat.

In biserică.

Ziua adevărată de sărbătoare fu totuși Duminecă. La 8 ore, în plin de soare se porni dela catedrala din piața șirul de preoți și mireni, cu litia, ca se conducă pe archierei la biserică. Erau peste 60 preoți îmbrăcați în odăjdii sfinte, și încă alții o sută în reverenți, și corurile și fruntași din toate părțile, tot doi cu doi. O procesiune, ca și care n'a mai văzut Lugojul. Tot așa, ba mai frumoasă a fost procesiunea la rentoarcere, cu cei doi archierei. S'a început la 9 ore sfânta liturgie, cu 2 episcopi, 12 preoți și 4 diaconi. Au cântat pe rând corurile din Lugoj, Oravița, Costeiu. La urmă a predicat foarte frumos Excelența Sa Metropolitul. După liturgie s'a cântat doxologia cea mare, apoi s'a încunjurat biserică cetindu-se 4 evanghelii. Piața era plină de lume, care în haine de sărbătoare strălucea frumos în lumina unei zile de vară.

Adunarea învățătorilor.

Indată după aceea s'a ținut în biserică adunarea învățătorilor din diecesa Lugojului, sub conducerea harnicului canonic Ioan Boroș, inspector școl. diecesan. S'a dat din adunare un manifest sărbătoresc. Public a fost puțin, așa cât venind dnii Iosif Vulcan, membru academiilor, Dr. E. Dăianu, protopop și Dr. Val. Branisce, redactorul „Drapelului”, președintele i-a salutat în mod deosebit, pentru care atențiune dl Vulcan a răspuns cu cuvinte așa de însuflețite, încât toți învățătorii se încălziră și strigară se trăiască.

Banchetele.

La orele 2 d. a. s'au început banchetele; unul la hotel „Regele Ungariei”, și altul la „Concordia”. La cel dintâiu au luat parte vre-o 200, în frunte cu Metropolitul și Episcopul. Mai erau de față, comitele, vicecomitele, primarul, doi oficeri, un canonic din Timișoara, Kún, trimis de episcopul catolic Dessewfy, și mulți fruntași ai Românilor: I. M. Moldovan, prelat papal, din Blaj, Dr. Lauran și Kóvári, preposit, din Oradea-mare, Gavrilă Pop, canonic, Coriolan Bredicean, Tit. Hațeg, Dr. Stef. C. Pop, (Arad), Iosif Vulcan, Dr. Branisce, Dr. Dăianu, vicarul Dr. Iac. Radu, (Hațeg), Dr. Gavrilă Suciu, avocat, Franc. Hossu-Longin, avocat, (Deva), Petru Mihalyi, deputat, Dr. Mariș, avocat din Sighetul-Maramureșului, Si-

mionaș, I. Butean, Aug. Giurgiu, (Cluj), Teod. Bulc, Dumbrava, Al. Gera, Dr. Mureșan, Cor. Ardelean, (Beiuș), Dr. Simion Tâmaș, (Hida) etc.

Au tostat Metropolitul Mihályi pentru Papa și pentru M. Sa. Ep. Dr. Radu, pentru Metropolitul Dr. St. Pop pentru episcopul Radu; Boroș pentru reprezentanții stăpânirii. Comitele suprem Pogány pentru dragoste și bună înțelegere. I-a răspuns foarte frumos și delicat Cor. Bredicean, cel mai pogan lugojan, spunând că dragostea nu se poate întemeia decât pe dreptate. Au mai tostat: Iosif Vulcan, Dr. Lauran, Dr. Radu jun., can., Kún can. Nestor, protop. Radic, Dr. G. Suciu, Petru Călcunariu, primarul Lugojului și alții.

La »Concordia« banchetul a fost și mai vesel. Acolo era mulțimea preoțimeii și alți fruntași din Bănat sub presiunea canonicului Benjamin Denșusan.

Concert și petrecere.

Seara la 8 ore a fost concert în pavilionul cel mare dela »Concordia«. Toate biletele s'au vîndut; nu mai era un singur loc. De față toți oaspeții Lugojului, cu adevărat dela vîdică până la opincă. Cinci coruri, cel din Lugoj, Oravița, Bocșa-mont., Timișoara și Costeiu, au cântat pe rând, de câte 2 ori, care de care mai frumos. Cu deosebire s'a dovedit bine cel din Lugoj Oravița. Interesant a fost corul țeranilor din Costeiu, înființat numai în eamnă și condus de un țeran. Cântărețele purtau costume strălucite, salbe grele de bani, aur și argint; cântăreții erau cu țundre albe și cu opinci; și cântau parcă numai cu asta s'ar îndeletnici — După concert a urmat joc până în zori.

A doua zi.

Luni Metropolitul și alți oaspeți fruntași plecară spre casă. Mulți însă au mai rămas o zi. Toți aceștia au fost întruniți de prânz la masa episcopului, unde a fost veselie mai multă ca la banchet. Ep. Radu a tostat pentru Papa, cetind telegrama sosită din Roma, dela Cardinalul Rampolla, ca răspuns la telegrama trimisă de episcop. Tot asemenea cu mare bucurie a fost primită telegrama noului episcop Dr. Vas. Hossu, care saluta din depărtare sărbătoarea miresei ce-l doarește. Dr. Dăianu a cetit apoi celelalte multe telegrame sosite din toate părțile, anume dela Ios. Pop, jude de Curie; Episcopul Dessewfy, Dr. Tripion și soții, Dr. Ilea, (Cluj), Români Sălăgeni, Bas. Podoaba (Cluj), din O.-Mare, Dr. Hossu (Deva) și multe altele.

Fr. Hossu Longin a tostat pentru Episcopul Radu, protopopul Bolboca din Vermeș pentru noul Episcop Dr. Hossu. Dr. Dăianu într'o cuvîntare însuflețită arată importanța culturală a Episcopiiilor, care întrec cu mult toate celelalte societăți culturale ale noastre, prin urmare rostul însămnat al sărbării iubilare; Petru Călcunariu, adv. din Orșova, închină pentru venerabilul ba-dea Ioan, țeranul din Ujfalău, care este tată Episcopului Radu, și este de față. Toți îl aclamează; fiul seu cel scump ciocnește cu el, îl sîrută, ba sîrută chiar mâna care l'a crescut. A fost o privescătoare mișcătoare.

Peste tot sărbările dela Lugoj au fost înălțător de frumoase. De când s'a ținut adunarea Asociațiunii acolo (1896) Lugojul n'a mai văzut atîția Români laolaltă și așa strălucite sărbători. Cinste celor ce li-se cuvîne cîntea!

ECONOMIE

Recolta cerealelor.

Dacă plantele de nutreț se recoltau în majoritatea lor când le dedea floarea, în schimb însă toate celelalte plante cultivate în special cerealele, leguminoasele și plantele tuberculoase se recoltează numai după ce au ajuns la maturitate completă, și li-s'a copt sēmînta.

Deși după fecundațiune și scuturarea floarei nu mai durează mult absorbțiunea de alimente din afară, din pămînt și atmosferă, totuși durează și mai departe, însă nutrițiunea internă a plantei, adică: substanțele organice formate, în tije și foi, treptat, treptat, și părăsesc locul lor de pîn' aici, se disolvă sau modifică și se pun în mișcare cătră sēmîntă, unele spre a mări și a desvolta embrionu cu gemula, ear' altele spre a depune în albumen ca materii de rezervă, fiind menite să nutrească embrionul la încolțire și în primele stadii de dezvoltare.

Deși bobul își ajunge curînd la mărimea sa naturală, totuși trebuie să mai treacă încă cîtăva vreme, până ce el ajunge ca să fie pe deplin dezvoltat. Mai întăiu coaja lui este peste tot încă verde, conține multe bobite de chlorofilă, ear' miezul este moale și lichid — în lapte — care mai tîrziu se

îngroașe din ce în ce, se întinde, devine pe zi ce trece mai consistent, încât laptele dispăre, și dă loc la o făină albă. El nu se poate strivi între degete, dar se poate frînge sau tăia cu unghia, și în fine nici aceasta nu mai este posibil, decât numai de a-l tăia cu cuțitul.

Cu aceasta metamorfosă se sîvârșește paralel și una esterioară: foile și tija își perd chlorofila și culoarea lor cea verde de pînă aici, și capătă o culoare palidă sau galbenă ori brună; chiar și chlorofila din coaja bobului dispăre. Cu cât paiul și foile se deșertează de materiile organice, pe atît ele își perd și schimbă coloritul și aspectul lor obicinuit, ear' bobul se mărește, bobonează și învîrtoașă.

Dacă noi împedecăm această depasare firească a materiilor organice prin mijloace violente, tăiere timpurie, sau natura o împedecă prin agenți nefavorabili: secetă, ploii îndelugate, răceli, atunci bobul rămîne mic, incomplet, sau rudimentar, căci după evaporarea apei coaja lui se sbărcește și planta se arde, devine prematură. Dar în schimb avem paie mai substanțioase ca nutreț.

În privința maturității deosebim următoarele trei grade de maturațiune: în lapte, pîrgă și maturitatea completă.

Cînd bobul este încă în lapte, paiul este verde peste tot și materiile organice sunt în deplină transformare și migrațiune. Depasarea lor se termină cu stadiul de pîrgă sau pîrguire, cînd paiul întreg a luat deja o culoare galbenă, nu mai are de loc chlorofilă în el, ear' grăunțele lui este deja compact, deși se mai poate frînge și rupe cu unghia. Atunci embrionul este pe deplin apt de reproducere și are în albumul seu materii de rezervă în cantitate suficientă pentru a-l nutri.

După el urmează al treilea stadiu, al maturității complete, unde bobul s'a întărit deja într'atîta, că nu mai poate fi nici frînt nici tăiat cu unghia, ear' paiul sau ia o culoare mai mult alburie deschisă decât galbenă, și-și perde mult și din elasticitatea sa. În acest stadiu înaintat de maturațiune, la plantele cari se coc inegal, d. ex. ovēs, meu,

teanul și Bănățeanul cu Dobrogeanul.

Intruirea slavonă nu se oprește aci, ci cu năvălirea Bulgarilor, ea se manifestă sub o nouă față, pe cale religioasă.

Bulgarii așezîndu-se la sudul Dunării, în mijlocul Slavilor, devin și ei slavoni, pierzîndu-și naționalitatea lor mongolă. Se crestinează și își întind imperiul pînă la Constantinopole și pînă în spre Moravia, căzînd astfel și Dacia sub a lor stăpînire. Numărul Slavilor înmulțindu-se și scaunul papal voinde a atrage la Creștinismul catolic și pe Slavi, decretă în secolul IX ca limba slavonă să fie considerată ca a patrii limbă sacră, de oare-ce pînă aci numai trei se bucuraseră de acest privilegiu: ebraica, greca și latina. Frații Metodiu și Chiril, propagatorii creștinismului la Bulgari și la Moravi, traduc în acest scop cărțile religioase din grecește în slavonește. Bulgarii avînd sub a lor stăpînire și pe Români din Dacia traiană, le impun slujba religioasă creștină în limba slavonă, silindu-i să părăsească limba latină, pe care o avuseseră pînă atunci în biserică lor.

Intr'o carte scrisă de călugărul Paisie Țarstoenica, referindu-se la supunerea ambelor Valahii de către Bulgari, citim: »și au silit pe Valahi, cari pînă atunci citiau în limbă latină, să lase mărturisirea română și să nu citiască în limba latină ci în cea bulgară și a poruncit ca celui ce va ceti în lim-

ba latină să-i tae limba«, și de atunci Valahii au început a ceti bulgărește. Deci avem o întroducere forțată a limbii bulgărești, care avu mare efect asupra limbii și slujbei bisericesti. Limba slavonă deveni d'atunci înaintea singura scrisă și citită la Români 900—1640).

Odată declarată limbă sfîntă ea fu introdusă și în cancelarii, după-cum latina devenise limba cancelariilor la catolici. Suvėranii, guvernele, crezînd că dau mai mare tîrie și valoare actelor lor publice, le investiră în limba sacră.

Timp de mai bine de 700 ani (900—1640) cultura română și spiritul poporului fură învăluite în limba slavonă, împedecînd prin aceasta cultura proprie a limbii și minții românești. »Ca un munte zăcu această limbă străină pe întreașa comoară intelectuală a poporului român timp de aproape 8 veacuri, înădușind ori-ce manifestare mai înaltă a cugetării, care, chiar dacă s'ar fi putut ivi, nu putea să se desfășure«.

Să nu uităm însă că, cea care în acest restimp, vorbește limba română, e masa cea mare a națiunii noastre, e poporul, avîndu-și și el cultura lui literară manifestată în poezii și în poezia poporană, singura, care a exprimat și exprimă nota caracteristică a romanismului. »De câte-ori se cutremura în

fința lui câte o coardă răsunătoare, o durere sau o veselie în limba românească, ce avea pentru el noimă și resunet, își exprimă el cugetările sale«.

Deci în pătura de jos a societății întâlnim limba română nu numai ca vorbită dar încă și slujind drept organ de rostire al frumosului. Cu toate sfortările făcute pentru menținerea limbii slavone în țările române, totuși pe lîngă ea apare și cea română și chiar în scriere, însă ca excepțiune, pe cînd regula generală era slavonismul. Așa, limba română se întrebuița la facerea actelor private cînd se întempla mai ales să nu fie la îndemînă vre-un piser slavon.

De notat ar fi, că cel mai vechiu text românesc de acest fel este o însemnare făcută la anul 1573 pe o psaltire, care arată această carte ca dată unei biserici de vornicul Radu și legată de un meșter cu cheltueala uneia Tămășoaia, »ca să aibă și ea poimană«. Cele dintăiu documente scrise în întregime pe românește pornesc de la Simeon Movilă [1600—1602] de la care posedăm 5 acte de așa fel cu deosebite dăni făcute de dînsul. Transiția nu se putea face brusca, căci mult timp în urmă după introducerea limbii românești în Cancelariile domniilor, întâlnim documentele române alterînd cu cele slavone sau avînd la începutul și la sfîrșitul lor câte-va cuvinte slavone, cari pă-

reau că le dă ceva sărbătoresc și sacramental. Iată cum limba română vorbită și întrebuițată de poporul necărturar, pătrunse cu încetul din însemnarea daraverilor private în cele ale statului, în cancelariile domnești.

(„Albina“).

Christache Georgescu,

Direc. Gimnaz. Târgoviște.

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE.

Eminescu și Coșbuc. A apărut la Blaj o broșură de dl Alexandru Ciura sub titlul »Note comparative« asupra acestor doi poeți.

Studiul a apărut într'un drăgălaș volum de 108 pagini în frunte cu portretele ambilor poeți. Se poate procura cu prețul de 1 cor.

»In editura librăriei Socec & Comp., Craiova 1903 a apărut în traducere română celebrul roman al marelui scriitor Lermontov: Un erou al timpului nostru.

Traducerea îngrijită e făcută de cunoscutul B. Marian, redactor la »Universul«, publicist și traducătorul mai multor opere de valoare, de același fel.

Recomandăm călduros cetitorilor acest nou și elegant volum, care se vinde cu 2 lei«.

leguminoase etc., fruntea boabelor se scutură sau se desghioacă, ear' la cele cari se coc egal, boabele mari și grele se deslipesc și se scutură la cea mai mică mișcare a paiului. De aceea stadiul cel mai potrivit pentru recoltă este pârğa, adică unde lanul și câmpul întreg a luat un aspect galben auriu, și bobul se poate frânge cu unghia, și până gătim de tăiat, se apropie deja toate de maturațiunea completă a lor, atât cele tăiate cât și cele rămase în picioare, fără de a se scutura vreunele.

Dr. A. Nowacki a făcut studii interesante asupra maturității grâului, și a modificărilor ce el suferă în decursul maturațiunei sale și a găsit:

Stadiu de maturitate	Epoca secerării	Cantitatea de apă %	Volumul la 100 boabe în cm. cubici	Greutatea specifică	Greutatea substanței uscate în gr.
I. mat. în lapte, timpurie	9 Iulie	51,47	5,3072	1,2004	2,8656
II. mat. în lapte, târzie	13 Iulie	47,69	5,1657	1,2205	3,5813
III. în pârğa	20 Iulie	25,73	4,2829	1,3363	4,1862
IV. matur. completă	23 Iulie	12,97	3,5193	1,3913	4,2180

Deci timpul cel mai potrivit pentru secerat este trecerea cerealelor dela lapte la pârğa. Inse cu toate acestea uneori nu este rău, ba putem fi chiar constrinși de împrejurări, ca să începem seceratul cu 2—3 zile mai curând decât stadiul normal, sau decât am dori noi. Aceasta se întâmplă mai cu seamă atunci, când avem mult teren de secerat și brațe sunt relativ puține, sau timpul este nestatornic și nu suntem siguri de el. Atunci se începem mai bine cu 2—3 zile mai curând decât prea târziu, căci nu avem perderi așa mari la cele tăiate de timpuriu, ca la cele tăiate mai târziu, cari cătră fine ni-se scutură enorm.

Recoltatul cerealelor se face cu secerarea, coasă simplă, coasă împedecată și cu mașinile de secerat simple, sau cu mașini de secerat și legat.

Secerea este un cuțit încovoiat în formă de semicerc, a cărui coadă este implantată într'o bucată de lemn numită mâneiu. Partea interioară a secerii sau că este netedă, și atunci se bate cu ciocănelul pe nicovală și se ascute cu gresia, întocmai ca și o coasă, sau că ea este zimțită, adică crestată și atunci la îngroșare și tocire, ea nu se poate bate cu ciocănelul și nici cu gresia, ci pentru a fi ascuțită, ea trebuie zimțită din nou. (Va urma).

NOUTĂȚI

Fundațiune de 30,000 coroane a făcut P. S. Sa Dr. Demetriu Radu, pe sama diecesei Lugojului din prilejul serbării jubilară a aceleia. Totodată a mai promis P. S. S. și pentru edificarea școlii gr.-cat. din Lugoj 2000 de cor. ane. Fața frumoasă, care încununează păstorirea de 6 ani a P. S. Sale în Lugoj, vorbește de sine.

Post de notar în Romos. Se atrage atențiunea celor interesați la concursul postului de notar în comuna mare Romos, prețura Orăștiei, comitatul HuneIoara.

Instalarea episcopului Lugojului. Ziarele aduc vestea, că hirotonirea noului episcop gr.-cat. din Lugoj Dr. Vasile Hossu va avea loc în 12 Iulie la Blaj. Actul hirotonirii se va săvârși prin metropolitul Mihályi, asistat de episcopii Szabó și Radu. Instalarea se va face în Lugoj în 19 Iulie.

Petrecere. Sâmbătă la 27 Iunie a. c. maturisanții colegiului Kün din Orăștie își vor ține petrecerea în cerc restrins, în sala hotelului »Transilvania«, în beneficiul steagului tinerimii. Inceputul seara la 8½ oare. Taxa de intrare: de persoană 1 cor. 60 bani; de familie 4 cor., de loge 10 cor. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita prin foi. Bilete se pot procura în neștătorii: Barcsi János, Graef H. și Harth Johann; seara la cassă.

Petrecerile abiturienților au fost totdeauna alese și bine succese.

Directorii fundatiunii Șulufane si-a ținut ședința anuală în Sâmbăta Rusaliilor, fiind de față, afară de membrii Ven. Capitul II. Dni: Iosif Pop, Ioan Mezei și Alex. Onaciu, juzi de curie în Budapesta, Vas. Hossu, jude de tablă, Cluj. George Pop, director financiar Nyiregyház, Iosif St. Șuluf, Sibiu și Leontin Pop, Cluj, juzi de tribun. în pensiune. Ioan Simionăș, preș. sedrii orf. Deva, Iuliu Bardosi, insp. școl. reg. în pens. Sibiu. Vasile P. Hârșan, adv. Sibiu și Dr. Alex. Pop, medic, Blaj, apoi avocatul archid. Dr. Iuliu Maniu și Ștef. Pop, protonotar cons. Sâmbătă dim. s'a ținut părăstras pentru Mitrop. Șuluf la biserica parochială, celebrând protop. Bărbat și capel. Nistor. La începutul ședinții după salutul adresat celor prezenți, Mitropolitul amintește de repausarea membrilor Dr. Ioan Rațiu și Patr. Barbu, și apoi în cuvinte de caldă iubire și bucurie pomenește de numirea admin. fundatiunii III. Sa Dr. Vas. Hossu, de Episcop la Lugoj. Cuvintele Excel. Sale au fost acoperite de aclamări la adresa III. Sale. Se cetesc rapoartele administrațiunii și avocatului archid. luându-se spre știință cu aprobare. Special s'a remarcat prețioasa servicii, pe cari dl Vasile Mica, din Sz-Odorheiu, le-a făcut fundatiunii prin cumpărarea moșiei de acolo. Din acest prilej Directorii li și votează mulțumită protocolară. In același timp s'a constatat și frumosul avânt luat de fundatiune a cărei avere la finea anului era de coroane 9,058.5'56.

Potop de apă și grindină. Cu datul de 12 Iunie preotul N. Todea din Almașul-mic ne scrie următoarele: Comunele noastre muntoase din cercul pretorial Geoagiul-inferior au earăși zile triste. In 9 Iunie hotarul comunelor Almașul-mare, Nădăștie, Glod, și Tecăreu au fost sdrobite de o grindină care abia în ziua următoare s'a topit. Păraele și vâile în urma aceasta s'au umflat, cauzând stricăciuni mari. Și mai tristă li-a fost însă ziua de Joi (11 Iunie), care doar' numai cu ziua catastrofei din 24 Iunie 1898 s'ar putea asemăna, când au perit în valuri chiar și un considerabil număr de oameni. Joi adică, o ploaie torențială s'a descărcat în munții Almașului-mare, în urma căreia valea Almașului-mare, care trece prin comunele Almașul-mare, Nădăștie, Glod, Ardeu și Bozeș, a crescut în mod înspăimântător, cauzând pagube enorme. Tot așa și valea Tecăreului și cea a Almașului-de-mijloc, cari trec prin comunele Almașul-mic, Balșa și în parte și prin Mada, pe unde au cauzat pagube foarte mari. Mai ales locuitorii Almașului-mic, cari sunt situați pe marginea văii, strămtorați într'două dealuri, au suferit pagube uriașe. Știe Dumnezeu, ce va mai fi; până acum însă pe aici numai rău și sărăcie se arată. Aproape zilnic ne cercetează ploi torențiale, cari spală și duc la vale tot ce se află în calea lor.

Monumentul lui I. C. Brătianu s'a desvâlit la București în una din Duminicile trecute. Monumentul e o adevărată lucrare de artă. Sus se vede România reprezentată prin o femeie, care ține în mână desfășurat,

drapelul independenței. Puțin mai jos stă în picioare I. Brătianu. El e cu capul gol, în redingotă și pardisiu. In fața lui aplecat în genunchi stă un dorobant, ținând într'o mână arma, ear' în cealaltă căciula. Brătianu privind la el, îi arată cu mâna dreaptă drumul spre neatinare și viitorul țării. Pe partea a doua a monumentului în fața lui Ioan Brătianu e o româncă cu doi copii, povestind faptele lui Brătianu. Pe marmoră stă scris cu litere de aur: »Prin minte, prin inimă și brațele noastre«. Jos, pe o placă de marmoră e scris: »Lui Ioan C. Brătianu — 1903«. La spatele monumentului e un inger, geniul României, care rupe lanțurile sclăviei. Sub acest al doilea grup, în cele patru colțuri ale monumentului se află câte-o statuă de bronz. Ele simbolizează: Prudența, Elocința, Patriotismul și Curajul. In partea dreaptă și în stânga sunt basreliefurile, reprezentând scene din istoria modernă a țării și la care Brătianu a luat o parte activă. Într'o parte se află reprezentată scena, când Brătianu vorbește poporului la 1848, ear' în alta sosirea M. S. Regelui pe pământul României. Această minunată lucrare de artă se datorește cunoscutului sculptor francez dl Ernest dubois.

Vifor în dieta croată. Mercuri s'au început la Zagrab ședințele dietei croate. Inaintea palatului dietal s'a adunat mulțime de oameni, așa că poliția și gendarmeria a trebuit să intervină și să alunge mulțimea. Chiar în salele dietei erau postați mulți gendarmi înarmați. Opoziția a protestat energetic contra acestui fapt. Presidentul a declarat, că a trebuit să aducă gendarmi, pentru a asigura liniștea în dietă. (E caracteristic, că mulți deputați din partidul guvernamental au primit epistole amenințatoare, în cari sunt provocați a-și depune mandatele). Deputatul Covacevici din partidul național a făcut propunerea urgentă de a se esmite o comisie pentru constatarea cauzelor turburărilor recente din Croația și eruarea autorilor spirituali ai turburărilor. Când Covacevici a voit să-și motiveze propunerea, s'a produs un mare tumult pe băncile opoziției, care bătea cu picioarele în pământ, fluera cu guere și trimbițe aduse cu sine de acasă și făcea șgomot asurzitor. Presidentul a fost silit să suspende ședința. In ziua următoare (Joi) opoziția a făcut propunerea, ca să se exmită o comisie de 11 inși, care se elaboreze o adresă cătră Impăratul, în care să se pretindă sistarea investigațiunilor în chestiunea turburărilor din Croația și agrafiarea celor condamnați pentru turburări. Ședința aceasta încă a fost furtunoasă.

Știre alarmătoare. Garda albaneză ar fi provocat pe Sultanul să abică dela tron, ear' comitetul bulgar ar fi amenințat că în Constantinopol chiar așa un atentat se va comite ca și în Salonichi. Că s'a întâmplat oare-ce este neindoielnic, aceasta o constată și o veste adresată lui »Kölnische Zeitung«, că în palatul Sultanului s'ar fi întâmplat unele treburile secrete. In una din nopțile săptămânei trecute s'ar fi transportat din palatul Sultanului 40 persoane vulnerate. Despre antecedentele casului și decurgerea aceluia nu se poate ști nimic. Agenții secreți s'au înmulțit foarte, și vapoarele societății bulgare sunt tare supravegiate.

Reuniune de asigurarea vitelor. In Rodna-nouă, la sfatul preotului Pamfilu Grapini, s'a ținut în 14 Iunie o adunare de popor, și cetindu-se un proiect de statute pentru o »Reuniune economică de despăgubire în cas de daune«, proprietarii de vite au făcut între sine un contract social: cumcă se vor ajutama unul pe altul, în cas când ar păgubi, ca așa — până la întărire statului proiectat — ei totuși se fie ajutama. — Tot atunci li-s'a explicat și legea și modalitățile de a se putea asigura economii și la cassa statului. [Art. 1. XVI. 1900] — Raportorul.

Mulțumită publică.

Societatea jocarilor din Hunedoara a arangeat o petrecere de vară în 7 I. c. în grădina d-lui Straus, care a succes foarte bine. S'a încasat suma de 140 cor., s'a

spesat 80 cor., a rămas un venit curat de 60 cor. Suprasolviri s'au dat din partea d-lor: Roza Antal, șef la gara din I. 9 cor., Hajdu Géza, căpitan opid. 4 cor., Dr. Strausz Arpád, avocat 4 cor., Csucs Károly, comerciant 4 cor., Szalasi Ant. comerciant 3 cor., Nițu Dima, comerciant 2 cor., Vasile Osvadă, dir. de bancă 1 cor., Nicolau Măcrea, comptabil 1 cor., Cziczek Mihály, comerciant 1 cor., Petru Muntean, măcelar 1 cor., Kuszál Jozsef, cassar la drumul de fer 1 cor., Roth Miller 1 cor., Adler fotograf Brașov, 60 fi., Malkin Mihály, barbier 40 fi., Gat László, comerciant 20 fi., Kováts Laj, 20 fi., Vosgyan Ioan, 20 fi. Florea Sandru, 20 fi.

Cu stimă:
Petru Moisin,
notar al societății.

Birou tehnic.

Subsemnatul inginer diplomat și practic îmi iau voia a Vă încunoștiința, că am deschis un birou tehnic în Reghinul-săsesc (str. Destrád nr. 347.)

In acel birou pregătesc planuri și preliminare (devise) pentru tot felul de construcțiuni de arhitectură precum: planuri pentru clădiri economice, oficine (laboratoare), celare de ghiață, clădiri pentru muncitori, locuințe pentru amployați și pentru privați, locuințe țărănești, edificii pentru proprietari de pământ și de domenii, pentru tot felul de edificii publice, precum: școale, biserici, etc.

Asemenea planuri și preliminare pentru tot felul de construcțiuni de șosele și de apă, precum: construcțiuni de poduri, mori, iazuri, întărituri de țărmuri, canalisațiuni, pentru scurgerea apei din terene mălăștinoase și din lacuri.

Planuri și preliminare pentru apeducte în comune și cetăți.

Tot felul de planuri pentru lucrări cari privesc ingineria de cultură, precum și măsuri de terene și câmp și comasări.

Asigurând lucru conștient și serviciu prompt, mă recomand

cu tot respectul

F. Bogdan,
ing. cu diplomă.

„Calicul“ în a doua ediție.

Pe al doilea semestru din acest an escriem nou abonament la „Calicul“ cu prețul de 3 coroane — pentru străinătate — 3.50 franci.

Abonamentul să plătește înainte de 1 Iulie v.

Celor-ce nu-s »feciori d'ai lui bani gata«, dacă ne cer, le concedem plățirea abonamentului oricând în decursul semestrului.

Cu numeri dela începutul anului nu mai putem servi.

Din motivul acesta vom scoate pentru cei-ce doresc a posede „Calicul“ dela începutul anului o a doua ediție.

Prețul abonamentului la a doua ediție să reducă pentru primul semestru la 2 coroane; pentru al doilea semestru rămâne tot 3 coroane.

Abonamente la a doua ediție a „Calicului“ primim până în 15 Iulie v.

A doaua ediție e condiționată d'un număr de cel puțin atâța noi abonenți, căpi se recer la acoperirea speselor retipărării.

„Calicul“ oferă o lectură hazlie, care în veci nu să învechește.

Dovadă continuele cereri după exemplare de acum 16 ani, de cari la noi nu se mai află.

Administrația „Calicului“.

Anunț.

Subscrisul dau în arândă casa mea proprie aflătoare în comuna Romos nr. 8 (odinioară alui Vasile Băsarabă) **aflătoare la oel mai frecuent loc în strada principală, lângă cancelaria oomunală. Casa constă din o boltă, 2 chilii de oăroimă, 2 chilii de locuință, culină de vară și de earnă, cămară, pivniță, șură și grajd, grădină în care se află popicărie. Chiria după toomeală.**

Un isvor sigur de câștig pentru o familie.

Informații dau subscrisul și Vasile Jula sen. din Romos.

VASILIE JULA jun.

intreprinzător, in Petrosz p. u. Puj.

1-4

A jegyzői állás javadalmazása:

- 1., évi 1200 korona törzsfizetés.
- 2., „ 160 „ lakbér,
- 3., „ 80 „ irodai átalány,
- 4., „ 160 „ posta küldőncz-

dij, mely összegért a községi jegyző minden nap Romosz községből a szászvárosi posta hivatalhoz úgy a hivatalos, mint magán posta küldeményekkel bevitetni és onnan kivitetni köteles.

5., két rész tűzifa.

Ezeken kívül a magán munkálatokból szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete.

A jegyzői állással az anyakönyvvezetői állás is egybekötve lesz, melyért külön 200 korona tiszteletdíj jár.

A választás folyó évi július hó 10-én reggel 9 órakor Romosz község községi jegyzői irodájában fog megtartatni.

Szászváros, 1903 június hó 23-án.

Fodor Gyula,
főszolgabíró

„Să dă în întreprindere li-ferarea victualelor pen-tru garnisoana Szászváros (Orăștie) pe timpul dela 1 August a. c. până la 1 Octombrie 1904.

Eventualele oferte sunt a se așterne Comandei de stațiune ces. și reg. Militare din loc până la 15 Iulie a. c.

Administrația Menăgiu.

Sz. 1906—1903.
kig.

Pályázati hirdetés.

Hunyadvármegye szászvárosi járáshoz tartozó romoszi községi jegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésbe jöven, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a illetőleg az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérésüket folyó évi július hó 8-áig bezárólag annyival is inkább nyujtsák be hozzám, mivel a később érkező kéréseket nem fogom figyelembe venni.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească)

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de dădunerii.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

Apă minerală!

Dr. Hankó Vilmos, profesor, membrul Academiei maghiare de științe, a calificat apa naturală de conținut acid carbonic a »Isvorului-Dacia« de apă gustoasă excelentă și de neprețuită.

Resultatul analizei și părerea o comunicăm în traducere autentică:

ANALISA CHEMICĂ

a apei acre »Isvorul-Dacia« din Șoimușul-Murășului, lângă Deva.

	în 1000 grame apă
Calcium hydrocarbonat	1.0542 « «
Magnesium „	0.3497 « «
Calcium sulfat	0.2316 « «
Natrium hydrocarbonat	0.1705 « «
Vas „	0.0390 « «
Kalium chlorid	0.0520 « «
Mangan hydrocarbonat	0.0154 « «
Kalium „	0.0094 « «
Lithium „	0.0019 « «
Silicium dioxid	0.0096 « «
Suma substanțelor solide	1.9333 grame apă
Acid carbonic liber	2.3953 « «
Volumul acidului carbonic liber	1214.6 c. c.

Precum dovedește analiza, »Isvorul-Dacia« din Șoimușul-Murășan (apă acra de Pauliș) e a se număra în grupa acelor ape acre pământoase, cari conțin fer. După caracterul său chemic, format din cantitatea și proporția părților sale constitutive, isvorul acesta face parte din grupa apelor mai renumite. Are un prea plăcut gust și fiindcă conține deosebit mult acid carbonic — în privința căruia »Isvorul-Dacia« ocupă un loc între apele acre mai de frunte — prin limpezimea sa e o excelentă apă de beut. Pentru locuitorii părților lipsite de darul unei ape sănătoase: apa »Isvorului-Dacia« e de neprețuit. Din compoziția potrivită a apei se poate deduce, că și pentru praxa medicală »Isvorul-Dacia« va fi un factor important.

Conform actului alăturat, apa trimisă spre analizare s'a scos și sigilat în fața antistiei comunale.

Budapesta, la 3 Martie 1903.

Dr. Hankó Vilmos m. p.

profesor de chimie la școala reală superioară de stat a cercului 11-lea din Budapesta, membru al academiei maghiare de științe.

(L. S.)

Am îngrijit, ca aceasta apă distinsă și răcoritoare, care beută curată și cu vin ori cu sirup este tot asemenea de excelentă, să fie pusă la dispoziția onor. public și anume cu un preț foarte eștin: O sticlă de 2 litri: 16 bani de 1 litru 12 bani, de $\frac{1}{2}$ litru 9 bani dus acasă.

Să poate cumpăra peste zi dela David Scharer, depot mare de bere de-alui Dreher, strada Cetății Nr. 11—13 în Orăștie.

Sticlele goale se aduc înapoi, cele perdute se plătesc: cele de 2 litri cu 30 bani (fileri), de 1 litru cu 20 bani și de $\frac{1}{2}$ litru cu 16 b. bucata.

Direcțiunea institutului de economii »Dacia«
în Orăștie.

„Minerva“
Institut Tipografic
Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele:

- Opuri, Broșuri și Placate
- Bilete de logodnă și cununie
- Carte și epistole

☆ Circulare ☆
& preț-curenturi

Note, Bilete de vizită după plac și cerere
Registre și imprimate
Anunțuri, Compjuri și Adrese.
Bilanțuri etc. etc.

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce coman-de prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectueș repede!

